

Зміст

1.	Передмова	4
2.	Опис навчальної дисципліни	6
3.	Зміст навчальної дисципліни за змістовими модулями	15
4.	Критерії оцінювання та розподіл балів	27
5.	Засоби оцінювання	31
6.	Перелік питань до поточного і підсумкового контролю	32
7.	Рекомендована література	36

методи і форми навчання: тренінги, кейси, круглі столи, конференції, проектний метод, тестові завдання, ігрові (імітаційні, операційні, рольові, ділові ігри), мультимедійні технології.

Форми навчання: денна, заочна

Організація поточного та підсумкового контролю знань.

Об'єктом контролю є діяльність здобувача вищої освіти на семінарських практичних заняттях, а також результати виконання самостійної, індивідуальної роботи.

До контрольних заходів входять поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських та практичних занять та при перевірці самостійних робіт (бліц-контроль (тести), проведення презентації-захисту творчих завдань, виконання письмових завдань) і має на меті перевірку рівня засвоєння студентами навчального матеріалу з навчальної дисципліни.

Проміжний контроль здійснюється у формі контрольного заходу (тест, контрольна робота).

Підсумковий контроль – диференційований залік.

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Рівень вищої освіти галузь знань спеціальність	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС - 4	Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський) рівень	Обов'язкова	
Модулів - 1	спеціальності 035Філологія ОП «Германські мови і літератури (переклад включно)» 051 Економіка ОП «Економіка підприємства», ОП «Економічна кібернетика», 053 Психологія ОП «Психологія», 071 «Облік і оподаткування», ОП «Облік, податковий аудит та бізнес-аналітика», ОП «Податкове консультування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», ОП «072 Фінанси, банківська справа та страхування», 073 «Менеджмент» «Менеджмент готельно-ресторанного бізнесу», «Менеджмент митної справи», 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність ОП «Економіка та організація підприємницької діяльності», «Товарознавство та експертиза в митній справі», 262 Правоохоронна діяльність «Правоохоронна діяльність», 292 Міжнародні економічні відносини ОП «Міжнародні економічні відносини»	Рік підготовки:	
Змістових модулів - 4		1-й	1-й
Загальна кількість годин – 120		Семестр	
		1-й/	1-й
		Лекції	
		32 год.	4 год.
		Практичні	
		14 год.	4 год.
		Семінарські	
		14 год.	
		Самостійна робота	
		60 год.	110 год.
		Індивід.-консультац. робота: 2 год.	
		Форма семестрового контролю: диф.залік	

2.1. Перелік компетентностей, формування яких забезпечує вивчення дисципліни:

ОП «Германські мови та літератури (переклад включно)»

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

СК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

торговельних та біржових структур і застосовувати його на практиці.

ОП «Товарознавство та експертиза в митній справі»

ПРН2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

ПРН 6. Вміти працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей.

ПРН 8. Застосовувати одержані знання й уміння для ініціювання та реалізації заходів у сфері збереження навколишнього природного середовища і здійснення безпечної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

ПРН 9. Знати вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави.

ОП «Правоохоронна діяльність»

РН16. Застосовувати заходи, спрямовані на усунення загрози життю та здоров'ю фізичних осіб і публічній безпеці, що виникли внаслідок учинення кримінального злочину чи адміністративного правопорушення.

ОП «Міжнародні економічні відносини»

РН01. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.

РН07. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

РН23. Усвідомлювати необхідність навчання впродовж життя з метою підтримки професійної компетентності на високому рівні.

2.3. Пререквізити вивчення дисципліни:

Дисципліна вивчається на 1 курсі у 1 семестрі навчання.

2.4. Постреквізити вивчення дисципліни:

Компетентності, набуті в результаті вивчення дисципліни будуть застосовані надалі у всіх освітніх компонентах, які будуть освоюватися здобувачами вищої освіти в циклі дисциплін професійної підготовки.

ЗМ IV. (т.14 - 16) «Екологія»						
Т. 14.	Теоретичні основи загальної екології	2	2/0		7	7
Т. 15.	Економічний та правовий механізм управління природокористуванням та охороною НПС	2	0/2		10	11
Т. 16.	Техноекологія та сучасні види науково-практичної діяльності людини у галузі охорони НПС	4	2/0		7	7
	Всього за змістовим модулем IV	8	4/2(6)		24	25
Форма контролю – контрольна робота– письмова робота (тести)						
<i>Підсумкова/заликова контрольна робота</i>			2			2
Усього годин		32	28	2	110	120

заочна форма навчання

№ п/п	Змістові модулі	Кількість годин				
		Лекції (год.)	Семинари (практ.) заняття (год.)	Інд.-конс. робота під керівництвом викладача (год.)	СРС (год.)	Всього (год.)
Модуль I = 4 зал. кред. (120 год.)						
ЗМ I. (т.1 - 6) «Безпека життєдіяльності»						
Т. 1	Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності	2			7	9
Т. 2	Фізіологічні та психологічні особливості організму людини				7	7
Т. 3	Середовище життєдіяльності людини				5	5
Т. 4	Техногенні небезпеки та їх наслідки		1		4	5
Т. 5	Соціальні небезпеки			1 (ІР 1)	6	7
Т. 6	Комбіновані небезпеки				7	7
	Разом за змістовим модулем I	2	1	1	36	40
ЗМ II. (т.7 - 9) «Цивільний захист»						
Т. 7.	Правові та організаційні основи цивільного захисту				8	8
Т. 8.	Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій				6	6
Т. 9.	Забезпечення заходів і дій в межах єдиної системи ЦЗ				7	7

	Разом за змістовим модулем II				21	21
Форма контролю – контрольна робота– письмова робота (тести)						
ЗМ III. (т.10 - 13) «Охорона праці»						
Т. 10.	Правові та організаційні питання охорони праці	2			8	10
Т. 11.	Виробнича санітарія та гігієна праці				8	8
Т. 12.	Основи промислової безпеки				7	7
Т. 13.	Пожежна безпека		1		6	7
	Всього за змістовим модулем III	2	1		29	32
ЗМ IV. (т.14 - 16) «Екологія»						
Т. 14.	Теоретичні основи загальної екології				7	7
Т. 15.	Економічний та правовий механізм управління природокористуванням та охороною НПС			1 (IP2)	10	11
Т. 16.	Техноекологія та сучасні види науково-практичної діяльності людини у галузі охорони НПС				7	7
	Всього за змістовим модулем IV			1	24	25
Форма контролю – контрольна робота– письмова робота (тести)						
	<i>Підсумкова/залікова контрольна робота</i>		2			2
	<i>Індивідуально-консультаційна робота</i>					
	Усього годин	4	4	2	110	120

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ЗМІСТОВИМИ МОДУЛЯМИ

ЗМ І. «Безпека життєдіяльності» ТЕМА 1. КАТЕГОРІЙНО-ПОНЯТІЙНИЙ АПАРАТ З БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

План лекційного заняття

1. Предмет, мета, функції та завдання «Безпека життєдіяльності».
2. Актуальність навчальної дисципліни.
3. Сталий розвиток суспільства та його проблеми. Шляхи вирішення в Україні.
4. Основні поняття в БЖД: «людина», «життя», «діяльність», «небезпека», «безпека», «життєдіяльність».
5. Класифікація небезпек.
6. Аксиоми безпеки життєдіяльності.
7. Ризик в безпеці життєдіяльності як кількісна оцінка небезпек.
8. Системний аналіз в БЖД.

План практичного заняття

1. Сталий розвиток суспільства та його проблеми. Шляхи вирішення в Україні.
2. Ризик в безпеці життєдіяльності як кількісна оцінка небезпек.
3. Кейс. Розрахунок ризику за індивідуальними вихідними даними з підприємства.

План самостійної роботи

1. Концепція прийняттого (допустимого) ризику. Ризик-орієнтований підхід у забезпеченні безпеки.
2. Види ризику.
3. Управління ризиком.
4. Культура безпеки як елемент загальної культури, що реалізує захисну функцію людства.

Питання для самоконтролю

1. У чому полягає сутність безпеки життєдіяльності?
2. Характеристика та аналіз основних понять у безпеці життєдіяльності.
4. Охарактеризуйте етапи впливу суспільства на НПС.
5. Охарактеризуйте джерела небезпек та наведіть їхню класифікацію.
6. Дайте характеристики небезпечним, шкідливим та вражаючим факторам.
7. Охарактеризуйте систему «людина – життєве середовище».
8. Ризик як кількісна оцінка небезпеки.
9. Що таке сталий розвиток суспільства?
10. Цілі сталого розвитку України.

Рекомендована література: [норм-прав.акти: 1, 4, 5, основна: 1,4; допоміжна: 1, 4, 6, інформ. ресурси: 1, 2, 3, 7, 8, 18]

ТЕМА 2.

ФІЗІОЛОГІЧНІ ТА ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗМУ ЛЮДИНИ

План лекційного заняття

1. Структура і властивості сенсорної системи та її значення у забезпеченні безпеки людини. Психофізіологічний закон Вебера-Фехнера.

ТЕХНОЕКОЛОГІЯ ТА СУЧАСНІ ВИДИ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ У ГАЛУЗІ ОХОРОНИ НПС

План лекційного заняття

1. Основні завдання техноекології.
2. Екологічна експертиза.
3. Екологічна паспортизація виробничих об'єктів.
4. Екологічний менеджмент.
5. Екологічний маркетинг.
6. Екологічний аудит.
7. Екологічний інжиніринг.

План семінарського заняття

1. Економіка природокористування та її основні складові.
2. Екологічні податки за забруднення стаціонарними джерелами забруднення.
3. Досвід економічно-розвинених країн у сфері екологічного оподаткування.
4. Розрахунок економічних збитків від забруднення НПС.
5. Визначення загально-економічних збитків від забруднення довкілля.
6. Соціальна та економічна ефективність природоохоронних заходів.
7. Затрати на здійснення природоохоронних заходів.
8. Принципи еколого-економічних заходів.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Основні завдання техноекології.
2. Екологічна експертиза: типи, фінансування, характеристика.
3. Екологічна паспортизація.
4. Екологічний менеджмент, маркетинг, аудит та інжиніринг: суть, значення та ступінь використання.
5. Екологічна сертифікація: суть, значення, завдання.

Питання для самоконтролю

1. Яким чином здійснюється очищення газодимових викидів та промислових стічних вод?
2. Дати характеристику екологічній експертизі як виду науково-практичної діяльності?
3. Що таке екологічний паспорт підприємства?
4. Функції екологічного менеджменту на макро- та мікрорівні.
5. Екологічний маркетинг: означення та функції.
6. Чим відрізняється екологічний аудит від екологічної експертизи?
7. Наведіть приклад екологічного інжинірингу.

Рекомендована література: [норм-прав.акти: 1, 4, основна:4, допоміжна:2, 4, інформ. ресурси: 1, 2, 3,4, 5, 7, 9, 10, 13, 18,19,20,21]

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ТА РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Максимальна кількість балів отримана здобувачем вищої освіти на семінарському та практичному занятті становить 3 бали.

Виконання самостійної роботи, як правило, оцінюється під час проведення практичного заняття у вигляді опитування в тому числі за питаннями, які виносяться на самостійну роботу.

Загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати в межах 100-бальної системи оцінювання, повинен включати обов'язкове комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання УДФСУ MOODLE (максимально 5 балів).

Розподіл балів при рейтинговій системі оцінювання денна форма навчання

Модулі	Модуль 1 - (50 балів)																Залік / = 50 балів	Загальна оцінка з курсу = 50 балів + 50 балів = 100 б.
Загальна кількість балів за модулем																		
Теми	Т. 1	Т. 2	Т. 3	Т. 4	Т. 5	Т. 6	Т. 7	Т. 8	Т. 9	Т. 10	Т. 11	Т. 12	Т. 13	Т. 14	Т. 15	Т. 16	Контрольний захід №1=7 №2=7	
Відповідь на сем/практичному занятті	2	2			2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2		
Індивідуальна робота	5																	
Підсумковий тестовий контроль на платформі дистанційного навчання УДФСУ MOODLE	5																	

**Розподіл балів при рейтинговій системі оцінювання
заочна форма навчання**

Модулі	Модуль 1 - (50 балів)				Залік 50 балів	Загальна оцінка з курсу = 50 балів + 50 балів = 100 б.
Загальна кількість балів за модулем	50					
Теми	Т.1-6	Т.7-9	Т.10-13	Т.14 -16		
Відповідь на семінарському занятті	5		5			
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарського заняття та виконання 4-х робіт = 20					
Індивідуальна робота	5					

**Шкала оцінювання роботи здобувачів вищої освіти
на семінарських/ практичних заняттях**

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
1	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Критерії оцінювання контрольних робіт

Формою проміжного поточного контролю є контрольна робота, яка проводиться у письмовій формі та оцінюється від 0 до 7 балів.

Критерії оцінювання відповіді на теоретичне питання

Критерії оцінювання	Кількість балів
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повному обсязі дав відповіді на всі питання. При цьому використовував актуальну наукову термінологію, належним чином обґрунтовував свої думки та зробив узагальнені підсумки.	2
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який в основному розкрив зміст теоретичних питань. Проте, при висвітленні деяких питань не вистачало достатньої аргументації, допускалися при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.	1,5
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав фрагментарні відповіді на теоретичні питання (без аргументації й обґрунтування, підсумків), у відповідях присутні неточності та помилки або відповідь дана лише на окремі питання.	1
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав неправильну відповідь на всі теоретичні питання, допустив істотні помилки, оперував неактуальною застарілою інформацією або відповіді на питання відсутні взагалі.	0

Критерії оцінювання тестового блоку

Критерії оцінювання	Кількість балів
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який повністю виконав тестові завдання.	2
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який виконав лише ½ завдань та використовував для цього практичні навички і вміння застосовувати здобуті теоретичні знання.	1
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який взагалі не виконав завдання.	0

Критерії оцінювання індивідуальної роботи

У відповідних методичних рекомендаціях до індивідуальної роботи здобувача позначено вимоги та назва індивідуального завдання, його обсяг, структура, коротка характеристика змісту і вимог до виконання та оцінювання.

Для заочної форми навчання індивідуальна робота містить розрахункові завдання:

Завдання № 1 «Розрахунок збалансованого раціону харчування студента».

Завдання № 2 «Оцінка інженерного захисту працюючих на об'єкті господарської діяльності».

Завдання № 3 «Розрахунок чисельності працівників служби охорони праці на підприємстві».

Завдання № 4 «Визначення категорії небезпечності підприємства та ширини санітарно-захисної зони».

Індивідуальна робота здійснюється у формі звіту та оцінюється від 0 до 5 балів.

Шкала оцінювання індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	Послідовність, логічність написання статті, доповіді, підготовка презентації та

	захист, а також виокремлення з різних джерел основних положень, які структурно об'єднанні, проаналізовані та узагальнені висновками.
2,5	Послідовність, логічність написання есе, статті, доповіді, але без презентації.
0	Не виконано роботу та не підготовлено презентацію.

Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за результатами поточного контролю (від 0 до 50 балів) та підсумкового контролю у формі підсумкової контрольної роботи (від 0 до 50 балів). Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є отримання не менше 25 балів за поточний контроль та 25 балів за підсумковий контроль у формі підсумкової контрольної роботи.

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в національну шкалу та шкалу за системою ЄКТС здійснюється в такому порядку:

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами й критеріями оцінювання

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в національну шкалу та шкалу за системою ЄКТС здійснюється в такому порядку:

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					Екзамен/ Диференційований залік	Залік
90-100	A	відмінно	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	Високий (творчий)	відмінно	
80-89	B	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивний - варіативний)	добре	зараховано
70-79	C	добре	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
60-69	D	задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно	
50-59	E	достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			

35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів			

Результати складання диференційованого заліку оцінюються за чотирибальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») і вносяться в відомість обліку успішності студента, залікову книжку, індивідуальний навчальний план студента (крім «незадовільно» і «не зараховано»).

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

5. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

тести; захист навчальних проєктів; доповіді, есе; індивідуальні завдання; виконання письмових завдань; презентації результатів самостійної, індивідуально-консультаційної роботи та наукових досліджень; захист творчих завдань; контрольна робота; комп'ютерне тестування на платформі MOODLE УДФСУ; диф. залік.

6. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Модуль 1 «Безпека життєдіяльності»

1. Предмет, мета, функції і завдання дисципліни.
2. Біологічні та соціальні ознаки людини.
3. Діяльність людини. Праця як форма діяльності.
4. Аксиоми безпеки життєдіяльності.
5. Класифікація та характеристика небезпек за джерелами походження.
6. Концепція прийнятного (допустимого) ризику.
7. Види ризику.
8. Структура і властивості сенсорної системи та її значення у забезпеченні безпеки людини.
9. Характеристика основних аналізаторів безпеки життєдіяльності.
10. Значення гомеостазу для забезпечення безпеки організму людини. Загальне уявлення про обмін речовин.
11. Енергетичні витрати людини в процесі життєдіяльності.
12. Здоров'я людини, якість життя та його безпека. Соціальне здоров'я людини.
13. Стихійні лиха та їх класифікація за причиною виникнення: тектонічні, топологічні, метеорологічні.
14. Характеристика небезпечних геологічних процесів і явищ.
15. Негативний вплив на життєдіяльність людей та функціонування об'єктів економіки в умовах проявів вражаючих факторів небезпечних метеорологічних явищ.
16. Небезпечні гідрологічні процеси і явища.
17. Пожежі у природних екосистемах.
18. Техногенне середовище: виробниче, побутове, урбанізоване.
19. Конфлікти, їх класифікація та причини виникнення.
20. Віброакустичні небезпечні чинники: шум, вібрація.
21. Типологія аварій на потенційно небезпечних об'єктах.
22. Аварії, катастрофи та їх наслідки.
23. Небезпечні події на транспорті та аварії на транспортних комунікаціях.
24. Вимоги до транспортування небезпечних речовин.
25. Гідродинамічні аварії.
26. Пожежі та вибухи техногенного характеру; причини, що їх зумовлюють.
27. Класифікація радіаційних аварій.
28. Основні характеристики іонізуючих випромінювань.
29. Джерела радіоактивних випромінювань.
30. Біологічна дія іонізуючих випромінювань.
31. Радіаційна безпека.
32. Загальна характеристика ЕМПіВ. Вплив ЕМПіВ на організм людини. Заходи та засоби захисту від їх дії.
33. Типологія аварій на хімічно небезпечних об'єктах та їх причини.
34. Класифікація об'єктів господарювання за хімічною небезпекою.
35. Класифікація небезпечних хімічних речовин.
36. Поняття про нормування шкідливих речовин.
37. Хімічні небезпеки побуту. Токсична дія шкідливих речовин на організм людини.
38. Пандемії, епідемії, масові отруєння людей.
39. Загальна характеристика особливо небезпечних хвороб (холера, сибірка, чума та ін.).
40. Основи раціонального харчування.

Модуль II «Цивільний захист»

41. Положення гуманітарного права. Женевські конвенції та Додаткові протоколи.
42. Державне управління у сфері цивільного захисту.

43. Правова основа цивільного захисту. Основні положення Кодексу цивільного захисту.
44. Єдина державна система цивільного захисту (ЄДС ЦЗ): структура, завдання, режими функціонування. Сили цивільного захисту.
45. Класифікація надзвичайних ситуацій (НС).
46. Оповіщення та інформування суб'єктів забезпечення цивільного захисту.
47. Укриття населення в захисних спорудах цивільного захисту.
48. Заходи з евакуації.
49. Інженерний захист.
50. Радіаційний захист.
51. Хімічний захист.
52. Медичний захист.
53. Психологічний захист.
54. Біологічний захист населення, тварин і рослин.
55. Забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення.
56. Фінансування заходів з ліквідації наслідків НС, відшкодування збитків постраждалим.
57. Порядок надання фінансової допомоги та схема опрацювання звернень щодо виділення коштів з резервного фонду державного бюджету.
58. Поняття державного резерву, його склад, призначення. Єдина система державного резерву України.
59. Гуманітарна допомога у випадках НС. Форми організації гуманітарної допомоги. Послуги і матеріальні ресурси в рамках гуманітарної допомоги, що надаються у вигляді благодійності.

Модуль III «Охорона праці»

60. Поняття про охорону праці.
61. Стан охорони праці на сучасному етапі в Україні.
62. Основні законодавчі акти з охорони праці.
63. Державна політика в галузі охорони праці. Основні її принципи.
64. Права працівників на охорону праці під час роботи на підприємстві.
65. Права працівників на пільги і компенсації за важкі та шкідливі умови праці.
66. Охорона праці жінок.
67. Гарантії прав на охорону праці при укладанні трудового договору.
68. Стимулювання охорони праці.
69. Обов'язки працівника щодо додержання вимог нормативно-правових актів з охорони праці.
70. Обов'язкові медичні огляди працівників певних категорій.
71. Навчання та систематичне підвищення знань працівників України з питань охорони праці.
72. Фінансування охорони праці.
73. Вимоги до Закону України «Про охорону праці» щодо розслідування та обліку нещасних випадків.
74. Розслідування нещасних випадків.
75. Визначення показників частоти та тяжкості травматизму.
76. Система управління охороною праці (СУОП).
77. Визначення понять виробниче приміщення, робоче місце, організація робочого місця.
78. Причини виробничих нещасних випадків.
79. небезпечні, шкідливі та вражаючі фактори.
80. Фізична діяльність людини. Розумова діяльність.
81. Фактори, що впливають на продуктивність праці. Втома.
82. Вплив параметрів мікроклімату на людину.

83. Методи нормалізації параметрів мікроклімату.
84. Вентиляція, види вентиляції.
85. Кондиціонування повітря.
86. Природне освітлення, його значення для працюючих.
87. Освітлення виробничих приміщень, світлотехнічні величини нормування освітлення, види виробничого освітлення.
88. Стандарти та безпечні рівні випромінювань комп'ютерів для організму людини.
89. Випромінювання оптичного діапазону. Захист від їх дії.
90. Класи шкідливості підприємств та розміри санітарних зон.
91. Поняття «небезпечна зона» виробничого обладнання.
92. Загальні вимоги безпеки до виробничого обладнання.
93. Безпека при експлуатації систем, що працюють під тиском.
94. Безпека при експлуатації підйомно-транспортних засобів.
95. Основні визначення електробезпеки.
96. Дія електричного струму на організм людини. Чинники, що впливають на тяжкість ураження електричним струмом.
97. Крокова напруга.
98. Електрозахисні засоби.
99. Надання першої долікарняної допомоги ураженому електричним струмом.
100. Основні законодавчі та нормативні документи, що регламентують вимоги до пожежної безпеки.
101. Основні причини пожеж.
102. Суть процесу горіння. Види горіння.
103. Класифікація приміщень за вибухопожежонебезпечністю.
104. Організаційні та технічні заходи забезпечення пожежної безпеки.
105. Принцип дії та класифікація вогнегасних засобів.

Модуль IV «Екологія»

106. Роль екології як науки в житті суспільства.
107. Екологічні фактори: означення, класифікація та характеристика. Приклади.
108. Поділ живих організмів за екологічною валентністю.
109. Популяції: означення, параметри, структури та динаміка. Приклади.
110. Екосистеми: визначення, складові, типи, види і стани екосистем. Навести приклади.
111. Екологічні піраміди та їх класифікація. Приклади.
112. Характеристика біосфери та її складових.
113. Основні положення теорії В.І. Вернадського про біосферу.
114. Основні джерела забруднення довкілля та їх вплив на стан НПС.
115. Принципи природокористування.
116. Характеристика моніторингу як методу екологічних досліджень.
117. Основні завдання техноекології.
118. Очищення стічних вод та газодимових викидів.
119. Утилізація твердих відходів промисловості.
120. Основні напрями безвідходних технологій.
121. Екологічна експертиза: види, методи, завдання. Проблема організації екологічної експертизи.
122. Екологічна паспортизація.
123. Екологічні менеджмент, маркетинг, аудит та інжиніринг: суть, значення та ступінь використання.
124. Економіка природокористування та її складові.
125. Визначення екологічних податків.
126. Методи визначення збитків від забруднення атмосферного повітря, водних об'єктів та земельних угідь (якщо маси поллютантів дані в тоннах).

127. Визначення загальноекономічних збитків від забруднення навколишнього природного середовища (коли обсяг поллютантів визначений певними концентраціями).
128. Економічна та соціальна ефективність природоохоронних заходів. Методи розрахунку економічного ефекту природоохоронних заходів.
129. Основні причини екологічної кризи в Україні.
130. Шляхи вирішення екологічних проблем людства.

4. Білявський Г.О., Падун М.М., Фурдуй Р.С. Основи загальної екології. – К.: Либідь, 1995 – 365 с.
5. Гончарук В.Є., Качан С.І., Орел С.М., Пуцило В.І. Оцінка обстановки у надзвичайних ситуаціях: Навчальний посібник. – Л.: Видавництво НУ «Львівська політехніка», 2004. – 136 с.
6. Березуцький В.В., Васьковець Л.А., Вершиніна Н.П. та ін. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник / За ред. проф. В.В. Березуцького. – Х.: Факт, 2005. – 348 с.
7. Жидецький В.Ц. Основи охорони праці. Підручник. – Львів: Афіша, 2002. – 320 с.
8. Смирнов В.А. безпека виробничої діяльності: Навчальний посібник / В.А.Смирнов, С.А.Дикань, Р.І.Пахомов. – К.: Освіта України, 2011. – 304 с.

Internet-ресурси

1. Офіційне інтернет-представництво Президента України <http://www.president.gov.ua/>.
2. Верховна Рада України <http://www.rada.kiev.ua>
3. Кабінет Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua/>.
4. Міністерство освіти і науки України <http://www.mon.gov.ua>, www.osvita.com.
5. Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України_ <http://www.mepр.gov.ua/>.
6. Рада національної безпеки і оборони України <http://www.rainbow.gov.ua/>.
7. Постійне представництво України при ООН <http://www.uamission.org/>.
8. Північноатлантичний альянс (НАТО) <http://www.nato.int/>.
9. Офіційний сайт Американського вулканологічного товариства <http://vulcan.wr.usgs.gov/> (англійською мовою).
10. Український інститут досліджень навколишнього середовища і ресурсів при Раді національної безпеки і оборони України <http://www.eriou.ukrtel.net/index.htm>.
11. Офіційний сайт Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду (Держгірпромнагляду) <http://www.dnор.kiev.ua>
12. Офіційний сайт Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України <http://www.social.org.ua>.
13. Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)» <http://www.nau.ua>.
14. Портал «Украина строительная: строительные компании Украины, строительные стандарты: ДБН ГОСТ ДСТУ» <http://www.budinfo.com.ua>
15. Офіційний сайт Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України <http://www.social.org.ua>.
16. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України <http://portal.rada.gov.ua>.
17. Офіційний сайт постійного представництва України в МОП <https://geneva.mfa.gov.ua/posolstvo/2609-labour>
18. Офіційний сайт Всесвітньої організації охорони здоров'я <https://www.who.int>.
19. Офіційний сайт ЮНЕСКО <https://en.unesco.org>
20. Офіційний сайт Всесвітнього економічного форуму <https://www.weforum.org/>
21. Програма ООН з навколишнього середовища <https://www.un.org/ga/unep/>.

ЛИСТ ОНОВЛЕННЯ ТА ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕННЯ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри _____

Протокол від _____ 20__ р. № _____.

Укладач(і):

Лист оновлення та перезатвердження робочої програми навчальної дисципліни
(протягом 5 років після затвердження або до затвердження освітньої програми)

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри	Підпис гаранта ОП